סו א מיי' פכ"ד מהל' אישות הל' כג סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' יב וסי' קטו סעי' ו וסי' קעח סעי' ט בהג"ה:

סז ב מיי' פע"ו שם הל' ט סמג שם טוש"ע אה"ע סי' עז סעי' ד:

סח ג מיי' פי"ב מהל' נדרים הל"ג סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סי' רלד סעי' סח:

סט ד מיי' פ"ח מהל' תרומות הלע"ו:

למימרא דלא הוה ביה מעשה: מיתיבי קונם שאיני נהנה לפלוני, ולמי שנשאל עליו, נשאל על הראשון ואח"כ נשאל על השני. אמאי אי בעי על האי ניתשיל ברישא ואי בעי על האי ניתשיל ברישא, מי (א) יודע הי ראשון והי שני: מיתיבי קונם שאיני נהנה, והריני נזיר לכשאשאל עליו, נשאל על נדרו ואח"כ נשאל על נזרו. ואמאי, אי בעי על נדרו ניתשיל ברישא, ואי בעי על נזרו ניתשיל ברישא, תיובתא:

מתני' *בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה. האומרת: טמאה אני לך, שמים ביני לבינך, ונטולה אני מן היהודים, חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה, האומרת: טמאה אני לך תביא ראיה לדבריה, השמים ביני לבינך יעשו דרך בקשה *נטולה אני מן היהודים יפר (ב) לחלקו ותהא משמשתו ותהא נטולה מן היהודים:

גמ' איבעיא להו אמרה לבעלה טמאה אני מהו שתאכל בתרומה? רב ששת אמר *אוכלת שלא תוציא לעז על בניה, רבא אמר אינה אוכלת אפשר דאכלה חולין, אמר רבא ומודה רב ששת שאם *נתארמלה שאינה אוכלת, מידי הוא טעמא אלא משום (ג) תוציא לעז על בניה, נתארמלה ונתגרשה אמרי השתא דאיתניסא. אמר רב פפא *בדיק לן רבא: אשת כהן שנאנסה יש לה כתובה או אין לה כתובה - כיון דאונס לגבי כהן כרצון לגבי ישראל דמי אין לה כתובה, או דילמא מצי אמרה ליה אנא הא חזינא וגברא

רש"י

למימרא דלא הוה ביה מעשה. כלומר דלא הוה צריך למיעבד האי דעבד רב אחא בר רב הונא (ד) דההוא גברא דאתייה לקמיה דרב חסדא: **מי קא ידעת הי ראשון.** דילמא האי דקאמר דנשאל על הראשון על ההוא דלא חל הנדר אף נשאל עליו קאמר: **[נשאל על נדרו וכו'].** ואי אמרת דנשאל לחכם לדברי הכל אע"ג דלא חל הנדר הא מני דלא כרבי נתן ודלא כחכמים: **מתני' יוצאות.** בעל כרחו של בעל: **טמאה אני לך.** בא עלי אדם אחד וטימאני לך ובאונס קאמר באשת כהן דבאונס נמי אסורה לו ולהכי נוטלת כתובתה דלא פשעה דאי באשת ישראל אינה יוצאה דאנוסה מותרת לו כדנפקא לן (כתובות דף נא:) מוהיא לא נתפשה דאי ברצון קמיירי אפי' לישראל אסורה ואין לה כתובה דהא פשעה ובגמרא מפרש לה הכי: **השמים ביני לבינך.** שאינו מזריע דדבר זה אינו גלוי לבריות אלא לשמים: **יעשו דרך בקשה.** יבקשו הימנו שיפטרנה בגט כרצוי ואין מכריחין אותו: **גמ' מהו שתאכל בתרומה.** כיון דלא מפקינא לה מיניה בכל כמה דלא אתו סהדי דאמרי נאנסה (ה): **דאפשר דאכלה חולין.** דהואיל דאפשר בתקנתא לא ספינא לה תרומה: **שלא תוציא לעז על בניה.** דאי אמרת לא תאכל בתרומה אתו למימר דבניה פסולין מן הכהונה דהרי בני אנוסה נינהו שהרי נפסלה מן התרומה מחמת אונס: **ומודה רב ששת דאי נתארמלה או נתגרשה.** דהשתא ליכא לעז, דמימר אמרי השתא לאחר גירושין הוא דאיתניסא: **אשת כהן שנאנסה.** בעדים; לאו מתני' לא מיתוקמא אלא באשת כהן שנאנסה, ובין למשנה ראשונה ובין למשנה אחרונה יש לה כתובה:

גירשתני

ר"ן

וכדכתיבנא עלה דההיא בס"ד ולענין שאלה קיימא לן כרב פפי דאמר מחלוקת בהפרה אבל בשאלה דברי הכל אין חכם מתיר אא"כ חל הנדר והכי פסקי רבוואתא זכרונם לברכה כוותיה לחומרא ואיכא מ"ד דאפי' הכי האומר קונם עלי דבר פלוני לאחר שלשים יום חל הנדר מיקרי וחכם מתיר דלא פליגי ר' נתן ורבנן אלא בתולה נדרו באם שאפשר שלא יחול הנדר לעולם אבל תולה נדרו בימים כיון שסוף איסורו לחול אע"פ שלא חל עדיין חכם מתיר ואיכא מ"ד דאפילו בכה"ג כיון שמכל מקום עדיין אינו נאסר אין חכם מתיר וסברא קמא עדיפא לי טפי: **מתני'** בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה. מוקמינן לה בגמרא באשת כהן דאי באשת ישראל אי ברצון מי אית לה כתובה ואי באונס אמאי יוצאה דהא לא מתסרא על בעלה אלא לאו באשת כהן באונס דנהי דאסירא ליה אית לה כתובה דמצי למימר ליה אנא הא קאימנא וגברא הוא דנסתחפה שדהו שקדושת כהונתו גרמה לו שתהא אסורה לו דהא אונס בישראל משרא שרי הילכך מזלו גרם ומשום הכי יש לה כתובה: השמים ביני לבינך. מוכח בגמ' דהכי קאמרה ליה שאין שכבת זרעו יורה כחץ בשעת תשמיש °ואינו ראוי להוליד ומתוקמא בבאה מחמת טענה דאמרה בעינא חוטרא לידא ומרא לקבורה הא לאו הכי אין בדבריה כלום דאמרי' לה זילי לא מפקדת כדאמרי' בפ' אע"פ (כתובות סד. ויבמות סה:) ואע"ג דאמרינן בהגדה שאמרה לו שרה אמנו לאברהם השמים ביני לבינך שנאמר ישפוט השם ביני ובינך דלמא הייתו שהוא מרוחק ממנה לגמרי כגון שרה שהיתה טוענת על אברהם שריחקה מחמת הגר ובירושלמי נמי הכי משמע דאמרינן כמה דשמיס רחיקתא מן ארעא כך ההיא אתתא רחיקתא מבעלה אפשר דלשון השמים ביני לבינך כולל הכל אבל הכא מוכח בגמ' שפירושו שאינו יורה כחץ וכי קאמרה ליה השמים ביני לבינך הכי קאמרה אלהים עד ביני ובינך דקושטא קאמינא שדבר זה אין יודע בו אלא השם: נטולה אני מן היהודים. שאסרה על עצמה הנאת תשמיש כל היהודים וכיון דמוכחא מילתא דתשמיש קשה לה וכאנוסה דמיא ומשום הכי כופין אותו להוציא וליתן כתובה: חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה. דשמא תלך למקום שאין מכירין בה ובנדרה ותנשא: **תביא** ראיה לדבריה. שנאנסה ובלאו הכי לא מתסרא אבעלה: יעשו דרך בקשה. מפורש בירושלמי יעשה סעודה ויפייס ועלה טובה קמ"ל: **ואיכא** למידק אמתני' כיון דמדינא דאמרה טמאה אני לך מיתסרא אבעלה כמשנה ראשונה משום שלא תהא נותנת עיניה באחר היאך התירוה וכי איסור שבה להיכן הלך א) יש מי שתירץ דאע"ג דמדינא אסירא שרו לה רבנן ומבטלי מילתא דאורייתא משום מגדר מילתא בקום עשה דגדר גדול גדרו בה שלא תתן עיניה באחר להפקיע עצמה מיד בעלה והרשות בידם לעשות כן כדאמרי' ביבמות (דף צ:) מגדר מילתא שאני והקשו על זה שאין ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה אלא בשב ואל תעשה אי נמי בקום עשה ולהוראת שעה בלבד כאליהו בהר הכרמל אבל לדורות לא ולדידי לא קשיא לי דכי היכי דאמרי' בכמה דוכתי (גיטין לג. וש"נ) דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושי מיניה ה"נ הכא כל שאמרה לבעלה טמאה אני אפקעינהו רבנן לקדושי מעיקרא ונמצא שבשעה שנאנסה פנויה היתה ומש"ה שריא לבעלה ואוכלת נמי בתרומה כדאמרי' בגמ' אלא שלפי זה מצטרך לומר דכי אמרי' הכי דוקא באומרת טמאה אני לך שנאנסתי ולכשר נבעלתי אבל באומרת טמאה אני לך שנאנסתי מנתין או ממזור אינה מותרת לבעלה ואינו במשמע ואחרים תרצו דמשנה ראשונה לא דינא קתני דמדינא ודאי אין האשה נאמנת לומר טמאה אני לך להפקיע עצמה מבעלה שהיא משועבדת לו אלא משום דהא מילתא דטמאה אני לך כסיפא לה תקינו במשנה ראשונה להאמינה דאי לאו דקושטא קאמרה לא הות מזלזלה נפשה למימר הכי ומכי חזו רבנן בתראי דאיכא למיחש לשמא תהא נותנת עין באחר אוקמוה אדינא: **גמ'** מהו שתאכל בתרומה. דדילמא לבעלה הוא דלא מהימנא כדי שלא תתן עיניה באחר אבל בתרומה מהימנא: **שלא** להוציא לעז על בניה. דכיון דחזו דאסרינן לה למיכל בתרומה סברי דכי אמרה טמאה אני קושטא קאמרה ומוציאין לעז על בניה: אפשר דאכלה חולין. דמימר אמרי תרומה הוא דלית לה: השתא הוא דאתניסא. אחר שנתארמלה אתניסא ובעלה לפסול לה ופסולה מן התרומה:

גברא

תוספות

מיתיבי קונם ט' כלהני דאייתי לעיל משום סיועתא מייתי הכא לתיובתא ודחי להו כדדחי לעיל וסוף דבר איתותב רב פפי כדמסקיק ונראה דהלכה כרב פפי דאמר דבנדר ד"ה אין חכם מתיר עד שיחול הנדר אבל בהפרה נראה דמפר כרבנן דרבי נתן אע"פ שלא חל וכן משמע אם ארחץ אם לא ארחץ למפר מיד קודם שיחול: **בראשונה** היו אומרים שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה האומרת טמאה אני לך. ובגמרא מוקי לה באשת כהן ובאיתת אונס דאילו באשת ישראל לא מתוקם דאי באונס שריא ואי ברצון לית לה כתובה: השמים ביני לבינך. כלומר לשמים גלוי דברים שביני לבינך שאין השכבת זרע יורה כחץ דאינו ראוי להוליד בבאה מחמת הטענה כדאמר סוף פרק הבא על יבמתו דקאמרה בעינא חוטרא לידא ומרא לקבורה דאל"כ אמרינן לה זילי לא מפקדת וסבירא לן למשנה ראשונה דמהימנא: ונטולה אני מן היהודים. שאסרה הנאת תשמיש כל היהודים עליה אפילו מן בעלה וסבירא ליה למשנה ראשונה דבעל אינו יכול להפר ולכך יוצאה ותימה כיון דאסרה עצמה על הבעל א"כ היא נתנה אצבע בין שיניה ולמה יש לה כתובה ופרש"י פירש ביבמות דלאו סהדי דלא היתה נודרת כך אלא א"כ תשמיש קשה לה והויא כמו אנוסה: חזרו לומר אינה נאמנת דחיישינן שמא נתנה עיניה באחר. וא"ת טמאה אני לך אמאי לא מהימנא הא שויתה נפשה חתיכה דאיסורא כדאמר בקידושין פרק האומר (דף סה.) קידשתני והוא אומר לא קידשתיך הוא מותר בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ותירץ הרב רבי אליעזר דלא מצינו זונה שהיא אסורה ליגשא לכהן דודאי הוא מוזהר עליה אבל היא אינה מוזהרת עליו הילכך גם לדבריה אינה אסורה בו וקשה דקאמר פרק יש מותרות (דף פד:) כל היכא דאיהו מוזהר איהי מוזהרת וע"ק דאמר בגמרא דאוכלת בתרומה שלא להוציא לעז על בניה ואמאי והא לגבי תרומה שויתה נפשה חתיכה דאיסורא ונראה לי דכיון דיש לחוש שמא נתנה עיניה באחר יש כח ביד חכמים לעקור דבריה מכל וכל בסברא גדולה כזאת ומיהו נראה דאף למשנה אחרונה אם אומרת אשה טמאה אני לך ואמר הבעל שמאמינה דאסורה לו דאיהו שויא לנפשיה חתיכה דאיסורא ואפי' תחזור בה האשה ותאמר באונס היה ויש אומרים דמשמתינן ליה על שגרם שתיאסר אשתו עליו ועובר על חרם תקנת רבינו גרשם: יעשו דרך בקשה. כלומר יבקשו ממנה שלא תאמר עוד כן משום דלא מהימנא וא"ת והלא סוף פרק הבא על יבמתו (דף סה:) הוא אמר מיניה והיא אומרת מיניה פירוש שאין הזרע יורה כחץ איהי מהימנא משום דאיהי קים לה ביורה כחץ ותירץ הרב רבי אליעזר דהתם קאי אנשאת לשלישי ולא היו לה בנים דאיירי בה לעיל וקאמר תצא בלא כתובה ועלה קאי רבי אמי דהיכא דאמרה מיניה דאומרת שהיא רוצה לעמוד תחתיו דאז ליכא חששא דשמא נתנה עיניה באחר מהימנא ומיהו קשה א"כ היכי משכחת לה נישאת לשלישי תצא בלא כתובה לעולם תערים ותאמר שאינו יורה כחץ וי"ל כגון שיש לו בנים מאשה אחרת ומיירי שמתו דאם היו קיימין לא אמר שמא והתם כי אמרה מיניה לאו כל כמיניה וא"ת והא כל הני עובדי דמייתי פרק הבא על יבמתו מסיבה דיליה מה מיאוי עלה דההיא אתתא וכן ההיא דבעינא חוטרא לידא ומרא לקבורה דקאמר כה"ג ודאי כפינן להוציא ויתן לה כתובה. ואמאי ליחוש שמא נתנה עיניה באחר ואומר"י דהתם איירי באדם עקור שיש קצת הוכחות בדבר שהיא אומרת אמת שאני וכן פירש' לשם: יפר חלקו. לתשמיש הוי דברים שבינו לבינה הילכך יפר לעצמו ותהא נטולה מן היהודים לכשתתגרש ותינשא לאחרים דלא מהניא הפרתו [אלא] לעצמו ואין לתמוה היאך חל נדרה על תשמיש יהודים אחרים בעודה אשת איש והא אין איסור חל על איסור וי"ל דהוי איסור כולל מגו דאיתחל בתשמיש בעל שהוא היתר חל נמי על האחרים וצ"ע למ"ד לעיל (דף פב:) כוליה פירקין כר' יוסי דהא ר' יוסי לית ליה איסור כולל באשת איש ונפשיה תמוהו דאמר ידון בזיקה ראשונה הבא עליו (יבמות דף לב:) ה"ר שמואל מאויר"ה ז"ל: אמרה לבעלה טמאה אני מהו שתאכל בתרומה. למשנה אחרונה מיבעיין ליה דאמרה (אכלה בתרומה) דלא מהימנא לאסור לבעל ומיבעיא לענין תרומה אי מהימנא ליאסר בתרומה כדאמר ביבמות (דף לה.) דאפילו באונסי' אשת כהן אסורה לאכול בתרומה: שלא להוציא לעז. כיון שאינה אוכלת בתרומה ודאי מחמת זנות נפסלה: אפשר דאכלה חולין. ולא יכירו העולם שמחמת זנות נמנעת לאכול בתרומה: שאם נתארמלה או נתגרשה. ויש לה בנים מן הכהן וקיימא לן בפרק יש מותרות (דף פז:) דאוכלת בשביל בנה דכתיב ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו קרי ביה יאכילו אמרינן השתא היא דאיתניסא כלומר השתא נבעלה לפסול לה שנפסלה מן התרומה: אשת כהן שנאנסה יש לה כתובה או אין לה כתובה. קשה להר"ם דבפרק [נערה שנתפתתה] (דף נא:) אמר חייב לפדותה אם נשבית אלמא אית לה תנאי כתובה ויש לחלק משום [דשבויה] ספק אבל אם נאנסה ודאי [אין] לה כתובה:

פי' הרא"ש

פלוני ראשון אם החכם ראשון, הגא אתא לאשמועינן דשתי התרות צריך וישאל על איזה מהן שירצה ויהיה ראשון ואחר כך ישאל על השני וה"ה דתני למידתי דרבי נתן היא כדמפרי בסמוך: נשאל על נדרו ואח"כ נשאל על נזרו. וע"כ דוקא קאמר על נדרו תחלה משום דאי אפשר לו לשאל על הנזירות עד שיחול: מתני' האומרת טמאה אני לך. באשת כהן מיירי דנאסרה לבעלה באונס ולא הפסידה כתובתה והאמינוה חכמים לאסור עצמה על בעלה וכיון דיוצאה בגט נוטלת כתובתה דמספר כתובתה נלמוד לכשתנשא לאחר תעלי מה שכתוב ליכי: נטולה אני מן היהודים. שאסרה הנאת תשמיש של כל ישראל עליה ואע"ג דאמרינן בפרק המדיר (ד' עא:) היכא דנדרה איהי דיוצאה בלא כתובה דהיא נתנה אצבע בין שיניה רש"י פירש ביבמות (דף קיב.) כיון שאסרה הנאת תשמיש של כל ישראל עליה ודאי אנוסה היא כי קשה תשמיש לה וסברה משנה ראשונה דאפילו דברים שבינו לבינה לא הוי דאפשר שיגרשנה:

השמים

יבמות קיב:

[לעיל פב: פג.]

[עיין תוספות סוטה ו. ד"ה האומרת]

[עי' פרש"י דגרס נתארמלה או נתגרשה וכ"ה בתוס' ד"ה שאם ועי' בר"ן דבסמוך ד"ה השתא]

[עירובין נא. וש"נ]

א) [ועי' תוס' יבמות כה. סד"ה אמר רבי]

הגהות הב"ח (א) גמ' מי קא ידע הי ראשון: (ב) שם במשנה יפר חלקו: (ג) שם משום שלא תוציא לעז: (ד) רש"י ד"ה למימרא וכו' בההוא גברא: (ה) ד"ה מהו שתאכל וכו' נאנסה הס"ד ואח"כ מ"ה ד"ה שלא תוציא ואח"כ ד"ה דאפשר ואח"כ ד"ה ומודה רב ששת:

גליון הש"ס גמ' רב ששת אומר אוכלת. עיין סוטה דף ו תד"ה האומרת: **בהר"ן** ד"ה השמים ביני לבינך וכו' ואינו ראוי להוליד. עיין נדה דף מג ע"א תד"ה בראוי להזריע: